

Svensk
biblioteksförning

Årsmöteshandlingar

**Svensk biblioteksförnings årsmöte 10 maj 2017
Växjö**

Föredragningslista

Svensk biblioteksförenings årsmöte 10 maj 2017

§	Ärende	Föredragande	Bilaga
1.	Inledning a) Mötets öppnande b) Eventuella gästtalare	Styrelseordf.	
2.	Fastställande av röstlängd	Styrelseordf.	
3.	Val av mötesfunktionärer a) Ordförande Förslag: b) Sekreterare Förslag: c) Justerare tillika rösträknare Förslag:	Styrelseordf.	
4.	Fråga om mötets behöriga utlysande	Mötesordf.	
5.	Fastställande av föredragningslista	Mötesordf.	
6.	Fastställande av arbetsordning	Mötesordf.	Bilaga 1
7.	Årsredovisning 2016	Styrelseordf.	ÅR
8.	Ekonomisk berättelse/bokslut	GS	ÅR
9.	Revisorernas berättelse inkl Bengt Hjelmqvist fond	Revisor	ÅR
10.	Beslut om fastställande av balans- och resultaträkning samt Bengt Hjelmqvist fond	GS	
11.	Beslut om ansvarsfrihet	Revisor	
12.	Propositioner från styrelsen och fastställande av verksamhetsinriktning	Styrelseordf.	Bilaga 2
13.	Fastställande av medlemsavgifter	GS	Bilaga 3
14.	Behandling av motioner a) Nytt internationellt bibliotekspris b) Deltagande i expertnätverk för institutionella medlemmar c) Ökad tillgänglighet till digitaliserade svenska dagstidningar på folkbibliotek d) Rekryteringsproblem vid Biblioteksföreningen		Bilaga 4 Bilaga 5 Bilaga 6 Bilaga 7

15.	Beslut om ersättningar till förtroendevalda	Valberedningen	Bilaga 8
16.	Fastställande av budget	GS	Bilaga 9
17.	Val av styrelse - Omval av 3 st ledamöter - Nyval av 3 st ledamöter	Valberedningen	Bilaga 10
17.	Val av revisorer med ersättare	Valberedningen	Bilaga 11
18.	Val av valberedning, fem personer varav en sammankallande	På förslag av deltagarna på mötet	
19.	Avslutning		

Arbetsordning vid Svensk biblioteksförenings årsmöte

Styrelsen föreslår årsmötet besluta

Att fastställa följande arbetsordning:

1. Närvaro- och yttranderätt liksom förslags- och rösträtt tillkommer varje medlem i Svensk biblioteksförening. Mötespresidiet kan ge yttranderätt till annan närvarande. Ordet begärs skriftligt eller med röstkort.
2. Yrkanden ska lämnas skriftligt till mötespresidiet.
3. Beslut fattas av årsmötet med enkel majoritet när inget annat är stadgat. Vid årsmöte sker omröstning öppet såvida inte sluten omröstning begärs.
4. Beslut vid val sker genom acklamation eller om något ombud så begär, genom sluten omröstning. Vid lika röstetal skiljer lotten. Om vid personval ingen kandidat erhåller mer än halva antalet röster görs ny omröstning mellan de två som erhållit flest röster.
5. Röstning genom fullmakt är inte tillåten för enskilda medlemmar. Enskild medlem har utöver egen röst rätt att företräda högst en institutionell medlem.
6. Röstsedel ska kasseras om den upptar fler namn på valbara kandidater än det antal som ska väljas samt om den upptar annat namn än till valet nominerad kandidat.
7. Motionsyrkanden med ekonomisk inriktning avgörs i samband med årsmötets behandling av budget.
8. I övrigt då fråga om mötesregel uppkommer avgör mötet.

För institutionella medlemmar gäller följande:

	<u>Antal årsarbetare</u>	<u>Antal röster vid årsmötet</u>
Grupp 1	-10.00	2 (blå röstsedel)
Grupp 2	10.01-20.00	3 (orange röstsedel)
Grupp 3	20.01-30.00	4 (grön röstsedel)
Grupp 4	30.01-40.00	5 (röd röstsedel)
Grupp 5	40.01-80.00	6 (rosa röstsedel)
Grupp 6	80.01-	7 (lila röstsedel)

Enskilda medlemmar har gul röstsedel med 1 röst.

Verksamhetsinriktning 2016-2019

Bakgrund

Vid årsmötet 2016 togs beslut om verksamhetsinriktning inkl strategiska mål och framgångsfaktorer för åren 2016-2019. Föreningen arbetar med fyra olika perspektiv; Synliggöra, Förening & engagera, Bevaka & utveckla samt Resurser & processer.

Strategiska mål 2016-2019

Till varje perspektiv finns de strategiska målen enligt nedan:

Perspektivet Synliggöra

Strategiska mål

Svensk biblioteksförning ska

- bidra till att öka framför allt nationella beslutsfattares kunskap om bibliotekens grundläggande uppdrag
- verka för att biblioteken får bättre ekonomiska och lagliga förutsättningar.

Perspektivet Förening & Engagera

Strategiskt mål

Svensk biblioteksförning ska

- samla och tala för alla typer av bibliotek och ha hög trovärdighet som medlemsburen organisation.

Perspektivet Bevaka & Utveckla

Strategiska mål

Svensk biblioteksförning ska

- bidra till det demokratiska samhällets utveckling genom att stödja medlemmarna i genomförandet av bibliotekens grundläggande uppdrag
- prioritera arbete som syftar till att minska klyftor och att öka läskunnighet, digital delaktighet och media- och informationskunnighet.

Perspektivet Resurser & Processer

Strategiska mål

Svensk biblioteksförning ska

- använda sina resurser på ett hållbart sätt i syfte att över tid uppfylla föreningens ändamål
- utveckla effektiva styrsystem för att säkerställa att föreningens målsättningar uppnås.

Verksamhetsinriktning 2018 för perspektivet Synliggöra

Den framtida utvecklingen inom utbildning, kultur och demokratiska utmaningar sker i en internationell kontext. Det svenska biblioteksväsendets olika verksamheter har ledande roller i de samhällsförändringar som sker. Kungliga biblioteket kommer 2019 att presentera en nationell biblioteksstrategi. Under 2018 är det nationella, regionala och lokala val. Året därpå, 2019 är det val till EU.

Biblioteksföreningen arbetar kontinuerligt med påverkansarbete. Det hindrar inte att det finns generella politikområden och utmaningar som vi kan närma oss med samlad kraft såväl nationellt som internationellt. Genom att agera tillsammans med gemensamma mål kan vi agera proaktivt mot beslutsfattare nationellt, regionalt och lokalt. Under 2017 och 2018 kommer föreningen att formulera ståndpunkter för en bibliotekspolitik för att stärka biblioteksverksamheten i framtiden.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta

- att** intensifiera det opinionsbildande arbetet mot politiker och beslutsfattare inför de nationella valen i september 2018 och EU-valet 2019
- att** i samarbete med expertnätverk och regionföreningar och andra intresserade medlemmar träffa politiker lokalt och på landstings- eller regional nivå för att stärka kunskapen om bibliotekens roll i samhället

Verksamhetsinriktning 2018 för perspektivet Förening & engagera

Idag pågår omvärldsförändringar som påverkar biblioteken inom flera olika områden. All biblioteksverksamhet måste förhålla sig till omvärlden med de egna uppdragen som utgångspunkt. Biblioteksväsendets gemensamma kärnuppdrag tar sig olika uttryck i de olika bibliotekstyperna.

För att biblioteksföreningen och dess medlemmar ska ha möjlighet att vara proaktiva och drivande i den framtida utvecklingen vill styrelsen initiera diskussioner och samtal för att hitta eventuella gemensamma utvecklingsmål, ståndpunkter och framtidsmöjligheter. Syftet är att arbeta fram en gemensam vision vad gäller svenskt biblioteksväsende. Genom olika dialogformer ringa in fokusområden och ta fram en vision samt ståndpunkter inom de politikområden som är aktuella för hela det svenska biblioteksväsendet.

Biblioteksföreningens interna struktur har de senaste åren förändrats och utvecklats genom spontana initiativ. Samtidigt finns det historiska orsaker till medlemsstruktur och arbetstraditioner. För att öka medlemsengagemang och se till att det tas till vara för föreningens bästa behöver vi tillsammans klargöra strukturer och roller.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta

- att** **arbeta med att** klargöra föreningens olika nätverk, regionföreningar, medlemskapskategoriers olika roller och förmåner
- att** arbeta med en föreningsgemensam vision för biblioteksväsendet

Verksamhetsinriktning 2018 för perspektivet Bevaka & utveckla

Biblioteksföreningen har historiskt bedrivit framgångsrik verksamhet för att stötta aktiv och utvecklingsinriktad biblioteksverksamhet. Pågående samhällsförändringar medför att föreningen behöver arbeta med ett antal områden för att vara en trovärdig aktör med spetskunskap i nya kontexter. Växande klyftor såväl ekonomiskt som utbildningsmässigt är en stor utmaning. Minskad tillit skapar ett polariserat samhälle. Digitaliseringen är en omvälvande kraft som biblioteksverksamhet av olika slag måste förhålla sig till för att nå de uppsatta målen med biblioteksverksamhet som den regleras i olika lagrum. Migration och snabb medieutveckling är händelser och utveckling som biblioteken har olika medel och förutsättningar att stötta och hjälpa. Det demokratiska samhället utvecklas idag i en kontext där vi har olika uppfattningar om tolkningsföreträde och hur vi omsätter teill exempel yttrandefrihet från teori till praktik.

Föreningen har i flera av frågorna väl genomarbetade ståndpunkter. Det finns dock problemställningar som behöver diskuteras och formuleras såväl inåt i föreningen och som utåt i opinionsbildning.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta

att arbeta med att bevaka aktuella frågor för att göra ställningstaganden som är relevanta för hela biblioteksväsendet

Verksamhetsinriktning 2018 för perspektivet Resurser & processer

Svensk biblioteksförening ska använda sina resurser på ett hållbart och effektivt sätt. Den digitala utvecklingen medför att mycket föreningsinternt arbete kan effektiviseras via digitala tjänster.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta

att Föreningen ska öka de interna synergieffekterna med hjälp av nya digitala tjänster, såsom effektivare medlemsregister med mera

Förslag till Avgifter år 2018 för medlemskap i Svensk biblioteksörening

Inom parentes anges nuvarande avgifter.

Enskilda medlemmar och vänöreningar

Röster vid årsmötet	Antal BBL	Rabatt Biblioteksdagarna	Årsavgift/kalenderår
1	1	1	350 kr (350)

Studerande, pensionärer och arbetslösa

Röster vid årsmötet	Antal BBL	Rabatt Biblioteksdagarna	Årsavgift/kalenderår
1	1	1	175 kr (175)

Organisationer

Röster vid årsmötet	Antal BBL	Rabatt Biblioteksdagarna	Årsavgift/kalenderår
1	1	1	700 kr (700)

Institutionella medlemmar

Antal anställda vid biblioteket	Röster vid årsmötet	Antal BBL och rabatterade platser på Biblioteksdagarna	Årsavgift/kalenderår
-10.00	2	2	1.000 kr (1.000)
10.01-20.00	3	3	3.000 kr (3.000)
20.01-30.00	4	4	5.000 kr (5.000)
30.01-40.00	5	5	10.000 kr (10.000)
40.01-80.00	6	6	20.000 kr (20.000)
80.01-	7	7	30.000 kr (30.000)

Storleken på rabatten på deltagaravgiften på Biblioteksdagarna fastställs av styrelsen.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta

att fastställa ovanstående avgiftsklasser och avgifter för medlemskap i Svensk biblioteksörening.

att notera att styrelsen inom ramen för sin förvaltning äger rätt att besluta om medlemsvärvar-kampanjer och reducerade medlemsavgifter i samband med det.

Motion angående nytt internationellt bibliotekspris

Inskickad av Anette Mjöberg

Motionen

Efter att ha deltagit vid prisutdelning i *Public Library of the Year* under IFLA:s konferenser 2015 och 2016 och sett både Kista bibliotek och DOKK i Århus mottaga pris, blir det mer och mer tydligt att det behövs ett alternativt bibliotekspris. Svensk biblioteks förening skulle kunna utmärka sig genom att, som en förebild, utdela ett bibliotekspris till ett behovande bibliotek utanför Europas och Nordamerikas gränser. Ett pris om inte bygger på att premiera välkända arkitekters ikonbibliotek.

Inom den internationella biblioteksvärlden är det en klar brist på priser för bibliotek som inte är trendiga, nyskapande, nybyggda och med väl utbyggd IT-struktur. Jag tror att flera av er känner igen sig i det dagliga arbetet att med små medel genomföra verksamhet år efter år utan att budgeten ökar nämnvärt. Detta skulle kunna uppmärksammas och belönas och ge fortsatt kraft och inspiration till bibliotekspersonalen och en god signal till politiker.

Svensk biblioteks förening kan instifta ett alternativt bibliotekspris som går till ett bibliotek utanför Europa och Nordamerika. Kriterierna för priset och prisjuryns utformande kan överlåtas att utformas av styrelsen, men förslagsvis kan det vara att biblioteket ska ha gjort en unik satsning, samverkar med spännande samarbetspartners eller är i stort behov av pengar för att kunna genomföra ett nyskapande projekt. När motionen antas kan Svensk biblioteks förenings styrelse kontakta systerföreningarna i Norden, eller kanske någon annan instans, och bjuda in dem att vara med i prisjuryn.

Jag föreslår

att Svensk biblioteks förening instiftar ett årligt pris till ett bibliotek utanför Europa och Nordamerika.

Styrelsens yttrande och förslag till beslut.

De internationella frågorna är viktiga för Svensk biblioteks förening. Inriktningen på det internationella arbetet är att främja långsiktighet och skapande av hållbara strukturer för biblioteksutveckling. Av den anledningen har Svensk biblioteks förening valt att kanalisera sitt internationella arbete genom nordiskt samarbete, europeiska organisationer (EBLIDA och LIBER) och IFLA-medlemskap. Svensk biblioteks förening har valt att kraftsamla resurser och engagemang på långsiktiga samarbeten och projekt istället för att sprida resurser på olika, mer kortsiktiga insatser. Det internationella arbetet och samarbetet med andra länder skall präglas av ömsesidigt lärande.

Det internationella arbetet bygger på ambitionen att möjliggöra för föreningens medlemmar på de olika biblioteken att delta i det internationella utbytet. I valet mellan att lägga resurser på anställd personal eller medlemsaktiviteter har såväl årsmötet som styrelsen prioriterat det senare. Årligen delar därför föreningen ut såväl resestipendier som stipendier för IFLA-deltagande. Genom Svensk biblioteks förenings försorg har sedan år 2000 mer än 500 personer fått möjlighet till internationellt erfarenhetsutbyte med stöd av dessa stipendier. Utöver det är styrelsens valda ledamöter engagerade i det internationella arbetet genom uppdrag som delegater för IFLA och det europeiska och nordiska samarbetet. Till det kommer det engagemang som medlemmar nu lägger ner i arbetet med att utveckla ett långsiktigt arbete med Kenya Library Association. Genom att använda resurserna till ett breddat och medlemsknutet internationellt engagemang vill föreningen stimulera ett fördjupat och biblioteksnära erfarenhetsutbyte.

Styrelsen håller med motionären om att det saknas ett internationellt pris för bibliotek som är framgångsrika trots små resurser.

Det krävs ett stort administrativt arbete kring all prisutdelning. Ett internationellt pris skulle kräva omfattande eftersökningar, eventuellt tidskrävande resor och svåra komparativa ställningstaganden. Även om priset delas ut i samarbete med de nordiska länderna skulle arbetet vara stort och omfattande. Det skulle innebära att stora resurser läggs på ett årligt stöd till ett enskilda bibliotek. Detta bör ställas i relation till föreningens ställningstagande för att arbeta för att främja långsiktighet och skapandet av hållbara strukturer för biblioteksutveckling.

Enligt uppgift har Public Library Section inom IFLA diskuterat motionens frågeställning och kommer att arbeta för att bibliotek uppmärksammas enligt andra kriterier än iögonfallande byggnader.

Det är styrelsens uppfattning att priser ska utformas så att det främjar långsiktighet och skapandet av hållbara strukturer för biblioteksutveckling, som är den inriktning styrelsen vill se för föreningens internationella engagemang.

Med anledning av att det finns andra organ som kommer att omhänderta motionens önskemål finner styrelsen ingen anledning att agera i frågan.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta:

att avslå motionen

Motion angående deltagande i expertnätverk för institutionella medlemmar

Inskickad av Karin Bergendorff och Catharina Isberg

Motionen

Svensk biblioteksförening spelar en viktig roll för biblioteksväsendets framtid och utveckling. Av stor vikt för både biblioteksverksamheterna och individerna är de kompetensutvecklande och nätverksskapande insatser som görs. Föreningen har ett antal värdefulla expertnätverk inom praktiskt taget alla delar av biblioteksverksamheten.

Sedan skattereglerna ändrades så att arbetsgivaren inte längre får betala enskilda medlemsavgifter har flera enskilda medlemmar valt att lämna föreningen och nya anställda blir inte medlemmar. Detta är olyckligt då biblioteken inte längre kan delta med de lämpligaste representanterna till föreningens olika nätverk. Nätverken är viktiga för bland annat bibliotekens kompetensutveckling, omvärldsbevakning och utvecklingsarbete.

Många bibliotek har ett institutionellt, stödjande, medlemskap. Medlemsavgiften har under de senaste åren varit avsevärt högre än tidigare. Vi föreslår därför att detta medlemskap berättigar till att biblioteket som del av sitt institutionella medlemskap får utse ett antal representanter till föreningens olika expertnätverk. Antalet representanter skulle exempelvis kunna vara i proportion till bibliotekets medlemsavgift.

Vi föreslår

Att det institutionella medlemskapet berättigar till att biblioteket får utse ett antal representanter till föreningens olika expertnätverk. Antalet representanter bör vara i proportion till bibliotekets medlemsavgift.

Styrelsens yttrande och förslag till beslut

Biblioteksföreningens interna struktur har de senaste åren förändrats och utvecklats genom spontana initiativ. Samtidigt finns det historiska orsaker till medlemsstruktur och arbetstraditioner. För att öka medlemsengagemang och se till att det tas till vara för föreningens bästa behöver vi tillsammans klargöra strukturer och roller. Under 2017 kommer styrelsen att arbeta med att se över strukturer och former för medlemmarna att aktivt medverka i olika sammanhang och på olika sätt i föreningens aktiviteter.

Uppdraget ingår i styrelsens förslag till verksamhetsinriktning 2018 med hänvisning till det strategiska målet Förena och engagera.

Med detta anser styrelsen motionen besvarad och föreslår årsmötet besluta:

att styrelsen arbetar med att klargöra föreningens olika nätverk, regionföreningar och medlemskapskategoriers olika roller och förmåner.

Motion angående ökad tillgänglighet till digitaliserade svenska dagstidningar på folkbibliotek

Inskickad av Pascale Ruault-Kaddani och Anna Rydén

Motionen

Bakgrund

Bibliotek är en resurs som ska ge alla fri tillgång till information, kunskap och kultur.

I Bibliotekslagen står:

2§ ”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning”.

I IFLA:s /UNESCOs folkbiblioteks manifest står det att ”folkbibliotek ska som lokalt kunskapscentrum göra all sorts kunskap och information lätt tillgänglig för sina invånare och garantera alla medborgares tillgång till all sorts samhällsinformation”.

En oerhört viktig informationskälla för alla medborgare är dagstidningar. KB har digitaliserat 14 miljoner svenska tidningssidor. De är nu sökbara i en databas på nätet <http://tidningar.kb.se>. Sedan den 2014 sparar KB däremot inte längre dagstidningar på mikrofilm, vilket innebär att för folkbiblioteken som fram till dess köpte in mikrofilmkopior av KB, har tillgången till äldre årgångar av dagstidningar minskat kraftigt för att inte säga försvunnit och idag finns ingen digitalbibliotekstjänst tillgänglig varken gällande de rikstäckande aktuella dagstidningarna eller den lokala regionala pressen. Endast tidningar äldre än 115 år (som kan betraktas som historiskt material) kan nås av alla på <http://tidningar.kb.se>. Allt material nyare än 115 år är upphovsrättskyddat, enligt KBs definition, och kan endast läsas i KBs lokaler i mikrofilm-läsessalen. Denna aktuella komplexa situation sammanfattas av Adam Westin i en artikel i BBL 1/2017¹.

Problembeskrivning

Vi förstår att marknaden för information regleras av upphovsrätten. Men situationen har som konsekvens att det begränsar tidningstillgänglighet enormt både för forskare, släktforskare, studenter och allmänheten som inte befinner sig i KBs lokaler i Stockholm. Det är då bara en mycket liten användarkrets som kan ta sig till huvudstaden. Detta betraktas som orättvist för resten av den svenska befolkningen som inte bor i Stockholms trakt.

Vad händer om svenska dagstidningar på bibliotek blir digitalt inlåsta? Hur kan folkbibliotek spela sin viktiga roll som informationsspridare om det inte går för allmänheten att nå tidningarna? Biblioteket kan under dessa förutsättningar inte fullt ut uppfylla sitt uppdrag. Situationen är ännu sämre än förut när man hade tillgång till mikrofilmade tidningar som var helt avtalsfria. På några bibliotek har man börjat med gammaldags bevarande av papperstidningar för att användarna ska kunna läsa dem på plats. Men det är frustrerande att inte kunna läsa digitala dagstidningar som är viktiga tidsdokument. Det är dessutom helt omodernt, särskilt nu när all tidningsproduktion sker digitalt. Skulle inte digitalisering ge nyare och bredare förutsättningar att uppnå fri tillgång till information? Vad hindrar tidningshusen att tillåta leveranser av digitala filer av pliktexemplaren till KB, eventuellt med statligt tidningsstöd? Som vi förstår det, är problemet en biblioteksverksamhetsfråga, ett upphovsrättsproblem och ett demokratiproblem.

Det pågår nu diskussion i Europeiska parlamentet om förslag på förändringar för europeisk upphovsrätt. Svensk Biblioteksforening medverkar i detta påverkansarbete för att förbättra upphovsrätten. Men hittills har för lite gjorts för att ändra på denna situation. Vi vet att det är komplext. Vi förstår att upphovsrättsliga begränsningar medförs med digitaliseringen.

Vårt förslag

Vi vill ha en lagändring gällande upphovsrätt för att öka tillgång till dagspress.

Vi vill att det digitaliserade tidningsmaterialet ska släppas helt fritt till folkbibliotek inom Sverige.

Vi vill att folkbibliotek får visa dagstidningar ur databasen även om de inte äger rättigheterna med hjälp av det kulturella undantaget. Det skulle i så fall gälla bara i de egna lokalerna, eller i ett bibliotek per kommun, eller för en eller ett par brukare åt gången.

KB håller på att förhandla ett licensavtal under våren 2017 med upphovsrättsinnehavare (Bonus Copyright Access) för att de fyra pliktmottagande universitetsbiblioteken ska få fri tillgång till hela databasen <http://tidningar.kb.se> för sina låntagare. Självklart finns det också ett stort intresse från oss folkbibliotek att få tillgång till detta digitaliserade material från KB. Ett förslag kan vara att, när ett sådant avtal är på plats för pliktbiblioteken, även Svensk biblioteksforening blir en av de aktörer som påverkar för att förhandla om att folkbibliotek också ska få fri tillgång till hela databasen <http://tidningar.kb.se> för sina låntagare inom kommunen. Samarbetspartners i detta ska vara Sveriges Kommuner och Landsting (eftersom kommunerna ansvarar som huvudmän för folkbibliotek) och KB som ansvarar för den nationella strategin. Tillsammans är de viktiga aktörer som kan påverka i förhandling av en speciell licens för biblioteksanvändning.

Ett förslag kan vara att initiera ett projekt för att jobba med dessa frågor i form av en arbetsgrupp där representanter från tidskriftsnätverk också deltar

Vi föreslår därför att årsmötet beslutar

Att Svensk biblioteksforening tillsätter en arbetsgrupp som jobbar med frågor som rör tillgänglighet till digitaliserade dagstidningar på folkbibliotek och påverkan av upphovsrättslagsändring.

Att i arbetsgruppen finns medlemmar från Svensk biblioteksforenings expertnätverk för tidningar och tidskrifter på folkbibliotek.

Styrelsens yttrande och förslag till beslut.

Kunskap är till sin natur gränslös. För att ta tillvara möjligheterna som detta ger behöver regelverk konstrueras så att de underlättar samarbete och kunskapsutbyte, vilket inte är fallet med dagens upphovsrätt. Lagstiftningen måste också anpassas till den tekniska utvecklingen.

Svensk biblioteksforening står för en balanserad upphovsrätt där hänsyn tas till allas rätt till fri tillgång till information och kunskap. För att uppnå detta krävs en generell upphovsrättsreform på europeisk nivå för att anpassa lagstiftningen till den tekniska utvecklingen och skapa ett enhetligare regelverk i medlemsstaterna.

Vi delar därför motionärernas uppfattning att det behövs genomgripande reformer av upphovsrätten för att bland annat säkerställa tillgång till den kunskap och information som de efterfrågar.

De senaste åren har föreningen lyft behovet av en reformerad upphovsrätt på olika sätt. I september 2016 presentade EU sitt arbete med upphovsrättsdirektivet. I föreningens remissvar om förslaget till upphovsrättsdirektiv framförde vi stark kritik mot att förslaget är alltför försiktigt och inte i tillräcklig utsträckning tar användarnas perspektiv. Flera områden som är viktiga för bibliotekssektorn saknas dessutom helt. Vi föreslog justeringar på flera områden samt att vissa av kommissionens förslag helt enkelt ska stoppas.

Under våren 2017 arbetar föreningens kansli med att påverka relevanta svenska EU-parlamentariker inför den slutliga omröstningen om direktivet, som väntas under sommaren 2017. I detta arbete samarbetar vi med organisationer som EBLIDA, LIBER och IFLA för att tillsammans uppnå de förbättringar av upphovsrätten som vi anser vara nödvändiga.

Föreningen presenterade också under 2016 antologin *Röster om bibliotek och upphovsrätt*. Texterna tar upp en rad olika perspektiv och biblioteksverksamheter och inkluderar rättsutredande analys med fokus på digitaliseringen, forskningsbibliotekens unika kompetens och praktiska sätt att hantera upphovsrättsliga frågeställningar, bibliotekens demokratiska uppdrag i förhållande till upphovsrätten, tillgänglighetsarbetet och den svenska talboksmodellen samt nationalbibliotekets specifika roll och pågående utveckling.

I föreningens expertnätverk för upphovsrätt samlas medlemmar som tillsammans vill öka intresset för upphovsrätt, sprida information och kunskap om upphovsrätten och hur den påverkar biblioteken. Genom erfarenhetsutbyte vill nätverket öka förståelsen och bidra till att finna praktiska sätt för hur man hanterar upphovsrättsliga frågeställningar.

Vi håller med motionärerna att dagens situation när det gäller tillgången till digitaliserade tidningar inte är tillfredsställande. Vi vill se förändringar i upphovsrätten som möjliggör en förbättrad tillgång till det material som motionärerna skriver om.

Styrelsen anser att detta arbete bäst hänskjuts till föreningens expertnätverk för bibliotek och upphovsrätt, som tar upp upphovsrätsfrågor för hela bibliotekssektorn i sitt nätverk. Upphovsrättsnätverket tillsammans med expertnätverket för tidningar och tidskrifter kan med sin samlade professionsexpertis bidra med den sakkunskap och expertis som kan nyttjas i föreningens påverkansarbete.

Med detta anser styrelsen motionen besvarad och föreslår årsmötet besluta:

att styrelsen ansvarar för frågan med hjälp av expertis och spetskunskap från expertnätverket för bibliotek och upphovsrätt tillsammans med expertnätverket för tidningar och tidskrifter.

Motion angående rekryteringsproblem vid bibliotek

Inskickad av Annica Helgadóttér Pále och Maria Tjárnbro

Motionen

Precis som det omgivande samhället har förändrats har även biblioteksmiljön genomgått en förändring. Bilden av biblioteket som en lugn oas lever dock envist kvar och det leder till att vi nu har svårt att rekrytera personal.

Bakgrund

Vi har idag svårt att rekrytera till våra bibliotekarietjänster, då de som är behöriga sökande med en examen i biblioteks- och informationsvetenskap påfallande ofta saknar den sociala kompetens som är grundläggande för att fungera i ett så socialt och utåtriktat yrke som bibliotekariens. Datorer, datasystem, databaser och andra tekniska lösningar är våra verktyg men det vi jobbar med är människor. Det förefaller onekligen vara så att många av de som söker sig till yrket bär på en stereotyp bild av biblioteket som inte längre har så mycket med verkligheten att göra. På biblioteket måste personalen på ett likvärdigt sätt kunna bemöta många olika användargrupper med vitt skilda behov och detta kräver stor flexibilitet, samarbetsförmåga och tydlighet. Många bibliotek brottas dessutom ofta med krympande resurser i kombination med allt vidlyftigare mål att uppfylla, vilket ställer stora krav på personalen. Vi upplever att en stor del av de behöriga sökande som kommer till oss inte är förberedda på vad som väntar i yrkeslivet och ofta saknar både verktyg och egenskaper för att på ett bra sätt kunna hantera situationer som kan uppstå i biblioteksmiljön, likväl som för att kunna driva och utveckla verksamheten.

Problem

När en nybliven bibliotekarie möter verkligheten i form av exempelvis skrikiga barn, tonåringar som testar gränser, vuxna missbrukare och andra mer eller mindre krävande användargrupper på bibliotek av olika slag blir krocken mellan detta och den förväntade bilden ofta svår att hantera. Det finns många gånger en bild av att bibliotekarien främst arbetar med inre uppgifter, såsom katalogen eller inköp, och inte behöver arbeta så mycket i biblioteksrummet med olika typer av besökare eller i uppsökande verksamhet. Vårt uppdrag är dock att hålla biblioteken öppna och för detta behövs all tillgänglig personal, utan undantag.

Tidigare diskuterade vi att anställa personer med annan kompetens som komplement till bibliotekariekompetensen. Numera diskuterar vi att anställa personer med annan kompetens istället för bibliotekarier. Vi befinner oss i en situation där vi i allt högre utsträckning måste prioritera personliga egenskaper över yrkeskompetens, vilket urholkar värdet av utbildningen.

Lösning

Det finns givetvis många pusselbitar i ett så komplext problem. Bilden av det tysta och tråkiga biblioteket måste förändras och där har vi alla ett ansvar. Marknadsföreningen av utbildningarna behöver ses över för att på så sätt kanske förändra rekryteringen, samtidigt som utbildningarna behöver ge studenterna verktyg för att klara av arbetet. Ett steg på vägen kan dock vara att sprida information om yrkets olika sidor, både till potentiella studenter och till blivande bibliotekarier; Svensk Biblioteks förening skulle kunna vara en del av detta. Föreningen skulle exempelvis kunna närvara vid arbetsmarknadsdagar vid lärosätena eller utbildningsmässor eller besöka lärosätena för en diskussion med studenterna, gärna tidigt under utbildningen. En undersökning av vilka kompetenser som efterfrågas inom olika typer av bibliotek borde vara en god grund att stå på vid kontakter med studenter och lärosäten.

Vi föreslår därför

att Svensk Biblioteks förening genomför en undersökning kring vilka kompetenser som efterfrågas inom olika typer av bibliotek, gärna i samarbete med utbildningsanordnarna och fackförbundet DIK

att Svensk Biblioteks förening verkar för att sprida information om bibliotekarieyrkets olika sidor till blivande bibliotekarier

att Svensk Biblioteks förening för en dialog med utbildningsanordnarna i samarbete med DIK kring bibliotekariens roll och utbildningens innehåll för att kompetensbehoven ska tillgodoses

Styrelsens yttrande och förslag till beslut.

Frågan berör flera aspekter, såsom blivande studenters förståelse för bibliotekarieyrket, utbildningarnas innehåll och form samt arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljö och kontinuerlig kompetensutveckling.

Under våren 2017 har biblioteks föreningen översatt IFLAs riktlinjer kring kompetensutveckling. Föreningen har också i samarbete med DIK genomfört en dag med samtal och workshops kring kompetens och kompetensutveckling för hela biblioteksväsendet. Dagen utmynnade i olika framåtsyftande förslag som följs upp under Biblioteksdagarna.

DIK lyfte särskilt fram att arbetsmarknaden för bibliotekarier är i balans och att det råder brist på bibliotekarier. Regeringen har under 2016-2018 satsat extra på skolbibliotekens bemanning. Det är dock svårt för flera kommuner och enskilda skolor att hitta bibliotekarier med rätt kompetens. Folkbiblioteks företrädare bekräftade motionärernas problembeskrivning men berättade också att det inom branschen råder olika uppfattning om vad bibliotekariekompetens är och att kåren sannolikt har delade åsikter i detta. Universitets- och högskolebiblioteken samt specialbiblioteken har en något annorlunda situation men har likafullt svårt att hitta den kompetens de behöver.

Den nationella biblioteksstrategin har som uppdrag att arbeta med bibliotekarieyrkets framtida roll. Utbildningsanordnarna har ett stort ansvar i denna fråga och kommer troligtvis att samarbeta med Kungliga biblioteket i frågan.

Styrelsen menar att det redan nu pågår delar av det arbete som motionärerna efterfrågar och att följande att-satser redan är besvarade:

att Svensk biblioteks förening genomför en undersökning kring vilka kompetenser som efterfrågas inom olika typer av bibliotek, gärna i samarbete med utbildningsanordnarna och fackförbundet DIK

att Svensk biblioteks förening för en dialog med utbildningsanordnarna i samarbete med DIK kring bibliotekariens roll och utbildningens innehåll för att kompetensbehoven ska tillgodoses

Styrelsen föreslår årsmötet besluta bifalla följande att-sats:

att Svensk biblioteks förening verkar för att sprida information om bibliotekarieyrkets olika sidor till blivande bibliotekarier.

Valberedningens förslag till ersättningar till förtroendevalda

Valberedningen föreslår oförändrade arvoden

Ordförande: 15.000 kr/mån

1:e och 2:e vice ordförande: 8.200 kr/mån

Ledamot: 1.000 kr för deltagande i helt möte, 500 kr för halvt.

Valberedningens ledamöter har varit:

Anette Eliasson, bibliotekschef Biblioteken i Mölndal, ordförande

Annelie Janred, bibliotekschef Biomedicinska biblioteket, Göteborgs universitet

Anders Olsson, överbibliotekarie Riksdagsbiblioteket

Anna Swärd Bergström, avdelningschef Umeå universitetsbibliotek

Peter Alsbjer, regionbibliotekarie Regionbiblioteket i Örebro län

BUDGET 2018

Svensk biblioteks förening beslutar vid årsmötet i maj om budget för nästkommande verksamhetsår. Med alltför detaljerat budgetförslag redan vid så tidigt datum begränsas styrelsen i sitt budgetarbete och därmed möjlighet att anpassa verksamhet och uppföljning. Budgeten för 2018 presenteras därför endast som en rambudget med intäkter och utgifter.

Under 2017 arbetar föreningens kansli med ett förnyat budgetarbete och förenklade uppföljningssystem. Under 2018 kommer kansliets lokalhyra att förhandlas om och sannolikt innebära hyresökningar. Det ökade engagemanget i nätverk och föreningar innebär ökade utgifter där kostnaderna tidigare legat fast. I maj 2017 är det svårt att se vilka förändringar som behöver göras inom budget för att 2018 ska få en verksamhetsbaserad budget.

Föreningens kapital ska användas på ett sådant sätt att det räcker till ”evig” verksamhet. Denna princip är viktig för att trygga föreningens möjligheter att vara en fri och obunden aktör med egen, hållbar och långsiktig finansiering. Givet detta bedömer styrelsen att budgetramen för 2018 kan uppgå till 18 525 tkr.

Budgetförslag 2018, tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Förslag 2018
Verksamhetens intäkter			
Summa verksamhetens intäkter	4 495	4 775	4 775
Verksamhetens kostnader			
Föreningsverksamhet	-1 384	-1 725	-1 590
Verksamhetsresurser	-10 977	-11 375	-11 760
Forskning och utveckling	-8 362	-8 200	-7 850
Lobbning och opinionsbildning	-2 245	-2 000	-2 100
Summa verksamhetens kostnader	-22 967	-23 275	-23 300
Verksamhetsresultat	-18 472	-18 525	-18 525

Styrelsen föreslår årsmötet besluta:

att fastställa föreslagen budget för 2018.

Valberedningens förslag till val av styrelse

Valberedningen har inför Svensk biblioteksforenings årsmöte i Växjö 2017, haft i uppdrag att föreslå tre nya styrelseledamöter, varav två på två år samt en på fyllnadsval ett år, samt föreslår omval på två år för tre ledamöter.

Valberedningen har utgått ifrån Svensk biblioteksforenings stadgar och verksamhetsplan för att ta fram kompetenser och erfarenheter som är viktiga för styrelsens arbete de kommande åren. Medlemmar och regionforeningar har bjudits in att nominera kandidater. Valberedningen har därefter gått igenom vilka personer som kan passa profilen och komplettera övriga styrelseledamöter. Valberedningen tackar alla som bidragit med förslag.

Valberedningens enhälliga förslag är:

Ordinarie ledamöter, val på två år

Anja Dahlstedt

Bibliotekschef, Botkyrka

Omval. Invald 2015

Helena Kettner Rudberg

Chef för användarservice, MTM

Omval. Invald 2015

Cecilia Gärdén

Universitetslektor, Bibliotekshögskolan Borås

Omval. Invald 2013. Omvald 2015

Karin Grönvall

Överbibliotekarie SLU

Fyllnadsval 1 år

Karin började sin biblioteksbanan på KB, sent 90-tal och har därefter erfarenhet från tre högskolebibliotek vid Karolinska institutet, Södertörns högskola och nu SLU där mitt fokus som överbibliotekarie är ledarskap och utveckling av arbetsmiljö och verksamhet i dialog med medarbetare och universitetet i stort. Karin är sedan länge engagerad i arbete för bibliotekssamverkan, genom SUHF:s Forum för bibliotekschefer och i flera av KB:s samverkansgrupper där hon bland annat leder Gruppen för pliktrelaterad och strategisk insamling. Reflekterar över vad digitaliseringen betyder för undervisningen och forskningens utveckling.

Inga Andersson

Skolbibliotekarie samt tf rektor

Nyval

Inga är skolbibliotekarie och arbetar just nu som tf rektor för IM-programmet på Lars Kaggskolan i Kalmar. Hon har 20 års erfarenhet av skolutveckling utifrån ett skolbibliotekarioperspektiv. Inga kompletterade sin bibliotekariekompetens med pedagogik och skolforskning för att kunna göra ett bättre jobb som skolbibliotekarie. Dessutom har Inga arbetat som adjungerad adjunkt på Biblioteks- och informationsvetenskap, på Linnéuniversitetet och har arbetat med olika utbildningsprojekt, t ex Skolbibliotekarielyftet. Sedan 2012 är hon också medlem av DIK:s expertgrupp för skolbibliotek.

Malin Ögland

Regionbibliotekarie Stockholms län

Malin arbetar sedan februari som regionbibliotekarie och enhetschef för Regionbibliotek Stockholm efter att ha varit länsbibliotekarie i Uppsala län sedan 2014. Innan dess arbetade Malin som utvecklingsledare på regionbibliotek Stockholm 2008-2014 och dessförinnan bibliotekschef i Håbo före arbetet som skolbibliotekarie på Gransäterskolan. Det strategiska utvecklingsarbetet i Håbo bibliotek uppmärksammades med utmärkelsen Årets bibliotek 2006. Året därpå fick Malin Bengt Hjelmqvist-priset. Malin arbetar medvetet för att stärka kopplingen mellan teori och praktik, t ex genom projekten: *Från Medieplanering till verksamhetsutveckling 2009. Mäta och Väga – om statistik och effektivitet på folkbibliotek 2010, Taxonomier – verktyg för biblioteksutveckling 2013, Från Kalix till Ystad – observationer på folkbibliotek 2014, samt Definitely maybe eller Do the right thing 2011.*

Nyval

Kvarstår sedan årsmötet 2016

Ordförande

Calle Nathanson

VD Folkets Hus och Parker

Invald 2014. Omvald 2016

Ledamöter

Anders Söderbäck

Avdelningschef, Stockholms universitetsbibliotek

Invald 2012. Omvald 2014, 2016

Lo Claesson

Bibliotekschef, Vaggeryd

Invald 1 år 2015. Omvald 2016

Jens Thorhauge

Egen konsult, Danmark

Invald 2016

Pelle Snickars

Professor, Umeå universitet.

Invald 2016

Avgår ur styrelsen vid årsmötet 2017

Peter Linde

Bibliotekarie, Blekinge Tekniska Högskola

Invald 2011. Omvald 2013, 2015

Torbjörn Nilsson

Chef, Stadsbiblioteket Malmö

Fyllnadsval 2012. Omvald 2013, 2015

Avgått tidigare ur styrelsen på grund av byte av tjänst under 2016

Jenny Samuelsson

Tidigare chef, Luleå universitetsbibliotek

Invald 2012. Omvald 2014, 2016

Valberedningens ledamöter har varit:

Anette Eliasson, bibliotekschef Biblioteken i Mölndal, ordförande

Annelie Janred, bibliotekschef Biomedicinska biblioteket, Göteborgs universitet

Anders Olsson, överbibliotekarie Riksdagsbiblioteket

Anna Swärd Bergström, avdelningschef Umeå universitetsbibliotek

Peter Alsby, regionbibliotekarie Regionbiblioteket i Örebro län

Valberedningens förslag till val av revisorer

Auktoriserade revisorer

Jonas Grahn, ordinarie

Omval

Elin Götling, suppleant

Omval

Val av lekmannarevisorer

Leif Mårtensson, ordinarie

Omval

Katarina Möller, Vivalla bibliotek, Örebro, suppleant

Nyval

Valberedningens ledamöter har varit:

Anette Eliasson, bibliotekschef Biblioteken i Mölndal, ordförande

Annelie Janred, bibliotekschef Biomedicinska biblioteket, Göteborgs universitet

Anders Olsson, överbibliotekarie Riksdagsbiblioteket

Anna Swärd Bergström, avdelningschef Umeå universitetsbibliotek

Peter Alsbjer, regionbibliotekarie Regionbiblioteket i Örebro län